

Minister Krystyna Szumilas
o maturze 2013 i 2015

Perspektywy

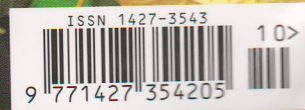
MAGAZYN EDUKACYJNY

NR 10-12 (131)
PAŹDZIERNIK-GRUDZIEŃ 2012
INDEKS 336149
CENA 7 zł (w tym VAT 8%)

**Portret
Maturzysty
2013**

**PROFESOR
WIESŁAW
BANYŚ**

**PODRÓŻ W STRONĘ
JAKOŚCI**

Studenci Zagraniczni w Polsce 2012

RANKINGI sprzyjają jakości kształcenia

Pozytywne reformy prowadzone w Kazachstanie umocniły rolę nauki i oświaty, w tym konkurencji i współzawodnictwa między szkołami wyższymi. Kluczowym czynnikiem tego współzawodnictwa jest jakość oferowanego kształcenia określana przy pomocy licznych mechanizmów oceny.

Jednym z istotnych instrumentów gwarantujących jakość jest udział kazachstańskich uczelni w rankingach narodowych i międzynarodowych. Uzyskiwana w takich rankingach ocena roli uniwersytetów jako *agentów rynku pracy kwalifikowanej* jest bardzo ważna, zarówno dla społeczeństwa, jak i dla klientów.

Kazachstańska praktyka monitoringu realizowana przez Narodowe Centrum Akredytacyjne (NCA) wiąże się z akademicką klasyfikacją programów kształcenia szkół wyższych. Ranking uczelni posiada obecnie ogromne znaczenie w ocenie jakości, ponieważ klasyfikacja programów kształcenia wypełnia ważną funkcję społeczną, jaką jest zaprezentowanie klientom i społeczeństwu obiektywnej informacji o działalności uniwersytetu, o jakości oferowanych usług, o zapotrzebowaniu na absolwentów na rynku pracy. Ranking wzmacnia też konkurencję między uczelniami i odpowiada na zainteresowanie maturzystów wybierających miejsce nauki.

U podstaw konieczności doskonalenia systemu gwarantującego

jakość procesu nauczania

leży fakt, że **Kazachstan został aktywnym uczestnikiem Europejskiej Przestrzeni Wyższego Wykształcenia**. W celu realizacji Państwowego Programu Rozwoju Kształcenia w Republice Kazachstan w latach 2011 – 2020 wdrażana jest harmonizacja mechanizmów narodowego systemu oceny jakości w kontekście doświadczeń międzynarodowych. Przy tym zasady przejrzystości procedur oceny, dostępności informacji, obiektywności mechanizmów oceny są podstawą dla kontroli kryteriów i wskaźników zapewniających jakość kształcenia.

Ponadto **w/w Programie zostało postawione zadanie, aby do 2020 r. co najmniej dwie uczelnie znalazły się w światowych rankingach najlepszych uniwersytetów**. Oznacza to, że jakość kształcenia w kazachstańskiej uczelni powinna odpowiadać poziomowi ogólnoświatowemu. Z doświadczeń NCA wynika, że wymagania zagranicznych agencji rankingowych wobec kazachstańskich uczelni są bardzo wysokie i dlatego na etapie począt-

kowym powinny one umocnić swoje pozycje w rankingu narodowym. Właśnie podwyższenie poziomu uczelni zarówno w rankingu międzynarodowym, jak i narodowym, czyni konkretny uniwersytet atrakcyjnym dla maturzystów i pracodawców.

Dziś praktyka kształtowania rankingu uniwersytetów wiąże się z podawaniem informacji o rezultatach tej klasyfikacji w środkach masowego przekazu. W związku z tym, w 2006 r. eksperci międzynarodowej organizacji IREG opracowali tzw.

Zasady Berlińskie kwalifikacji uniwersytetów,

zgodnie z którymi ranking jest instrumentem oceny jakości nie tylko pojedynczej uczelni ale całego narodowego systemu kształcenia.

Podstawowymi celami i zadaniami Zasad Berlińskich są:

- różnorodność w podejściu do oceny nakładów na szkolnictwo wyższe, procesów i rezultatów sfery wyższego wykształcenia,

- wyraźne przedstawienie zadań i docelowego audytorium

- uznanie różnorodności uczelni i różniących je misji i zadań.

Przy opracowywaniu wskaźników i ich wagi zwraca się uwagę na:

- zapewnienie przejrzystości metodologii wykorzystywanej w zestawianiu rankingu

- wybór wskaźników odpowiadający ich *relewantności i walidności*

- pierwszeństwo dla wskaźników dotyczących osiągniętych rezultatów, a nie zasobów wyjściowych.

Przy zbieraniu i opracowywaniu danych

- udzielenie należytej uwagi standardom etycznym i rekomendacjom odpowiedniej praktyki zawartej w niniejszych Zasadach

- korzystanie z możliwie sprawdzonych i dokładnych danych

- stosowanie środków zapewniających jakość samych procesów kwalifikacji

- stosowanie metod organizacyjnych podwyższających wiarygodność kwalifikowania.

Zgodnie z Zasadami Berlińskimi prezentacja wyników kwalifikacji powinna zapewnić klientom zrozumienie wszystkich czynników branych pod uwagę przy opracowywaniu rankingu i zaproponować im wybór formy prezentacji rezultatów rankingów.

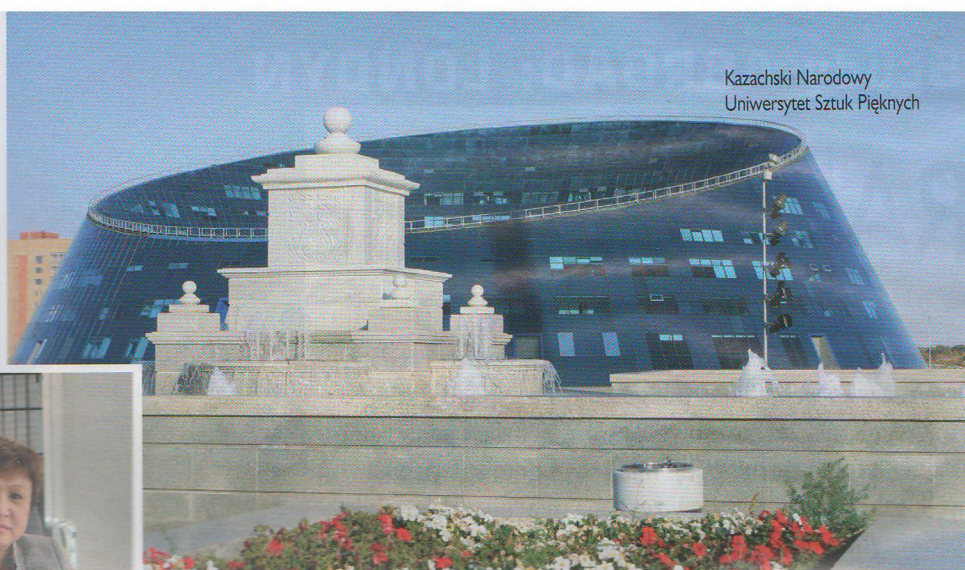
Wyniki kwalifikacji powinny zostać zestawione i opublikowane w taki sposób, żeby wykluczyć lub minimalizować błędy w przedstawianych danych, a także zapewnić możliwość poprawy zaistniałych błędów.

Godne uwagi jest, że

Narodowy Ranking NCA

zorientowany jest na uczelnie najlepiej realizujące programy

Rimma Ganiewna Seidakhmetova

kształceniowie na poziomie licencjatu. Dlatego metodyka kwalifikowania uczelni według programów kształceniowych została skorygowana zgodnie z Zasadami Berlińskimi. W metodyce Rankingu 2012 zostały wykorzystane te same kryteria i wskaźniki akademickiej kwalifikacji uczelni, według których prowadzony był Ranking 2011. Kwalifikacja uczelni została przeprowadzona według pięciu kryteriów:

Ponieważ monitoring rankingowy sprzyja modernizacji kazachstańskich uczelni, ich przechodzeniu na innowacyjną drogę rozwoju, to w metodologii oceniania uczelni szczególną wagę przykładają się do takich wskaźników, jak obecność publikacji z wynikami badań naukowych w szeroko cytowanych czasopiśmie, mobilność akademicka i współpraca międzynarodowa.

Wykorzystana w 2012 r. metodyka kwalifikowania postawiła zadanie zestawienia rankingu uczelni według poszczególnych specjalności licencjackich. Dlatego przed klasycznymi (wieloprofilowymi), technicznymi, ekonomicznymi i in. uczelniami postawiono jednakowe warunki. Do tego obiektywne dane o uczelniach zostały potwierdzone informacjami z innych źródeł. Na przykład artykuły naukowe wykładowców uczelni, opublikowane w czasopiśmie z im-

pii elektronicznych. W omawianej metodyce przyznano pierwszeństwo ocenie osiągniętych rezultatów przed oceną zasobów wyjściowych. Maksymalna liczba punktów w rankingu, którą mogła uzyskać uczelnia, według pięciu kryteriów dla konkretnej specjalności licencjatu, była równa 1000.

Jest oczywiste, że **istniejąca praktyka akademickiej klasyfikacji NCA jest przede**

zorganizowaniu forum internetowego, utworzeniu Rady Ekspertów ds. klasyfikacji akademickiej. Na specjalnie zorganizowanym seminarium ekspertów ds. klasyfikacji licencjackich programów kształceniowych, z udziałem przedstawicieli uczelni, zostały dokładnie przedyskutowane i uzgodnione kryteria i wskaźniki klasyfikowania, formy podawania danych statystycznych i metodyka podliczeń punktów w rankingu.

W **Narodowym Rankingu 2012** wzięły udział 74 wyższe uczelnie ze 108 specjalnościami. Warto zauważyć, że do rankingu nie weszły te spe-

dowy Uniwersytet im. L. Gumilowa, Kazachski Uniwersytet Narodowy im. Al-Farabi, Kazachski Narodowy Uniwersytet Techniczny im. K. Satpajewa i Kazachski Narodowy Uniwersytet Rolniczy.

Do najlepszej grupy wśród uczelni technicznych weszły: Kazachstańsko-Brytyjski Uniwersytet Techniczny, Państwowy Karagandyjski Uniwersytet Techniczny, Państwowy Wschodnio-Kazachstański Uniwersytet Techniczny im. D. Serikbajewa; wśród uczelni artystycznych: Kazachstańskie Narodowe Konserwatorium im. Kurmangazy, Kazachski Narodowy Uniwersytet Sztuk Pięknych, Kazachska Narodowa Akademia Sztuk Pięknych im. T. Żurgienowa; wśród uczelni medycznych: Kazachski Narodowy Uniwersytet Medyczny im. S. Asfendarowa, Uniwersytet Medyczny w Astanie; wśród uczelni ekonomicznych: Kazachstański Instytut Zarządzania i Prognoz, Kazachski Uniwersytet Ekonomiczny im. T. Ryskułowa.

W ten sposób stworzenie narodowego systemu zapewniającego jakość kształcenia pobudziło zainteresowanie klientów rankingiem uniwersytetów kazachstańskich. Spowodowało też zainteresowanie samych uczelni zewnętrznymi ocenami ich działalności oraz wpłynęło na ogólne polepszenie jakości kształcenia.

Kryterium	Względny udział	
	2011 r.	2012 r.
1. wysoka koncentracja utalentowanych studentów, wykładowców i naukowców	20%	20%
2. wystarczające zasoby	20%	15%
3. współpraca międzynarodowa	20%	20%
4. zdolność absolwentów do konkurencji	20%	20%
5. prowadzenie innowacyjnych badań naukowych	20%	25%
ŁĄCZNA OCENA W RANKINGU:	100%	100%

wszystkim zorientowana na obiektywną ocenę programów kształcenia, co stanowi bodziec dla rozwoju uniwersytetu, reformowania działalności kształceniowej uczelni na postawie realnej samooceny i analizy.

Przed Rankinguem 2012 NCA przeprowadził szerokie przygotowanie polegające na umieszczeniu informacji na stronie internetowej www.nac.edu.kz,

co do których przekazano niepełne informacje, lub też były one przedstawione tylko przez jedną lub dwie instytucje kształcące.

Zgodnie z wynikami, do najlepszej grupy weszło 49 uczelni, w tym 9 – narodowych, 25 – państwowych, 15 – prywatnych. Niewątpliwie najbardziej atrakcyjne dla klientów są programy kształceniowe prezentowane przez: Euroazjatycki Naro-

**RIMMA GANIEVNA
SEIDAKHMETOVA**

Dyrektor Narodowego
Centrum Akredytacyjnego
Ministerstwa Oświaty i Nauki
Republiki Kazachstan
(NCA MOiN RK)